

DIGITAL TRANSFORMATION IN EDUCATION - DIGITALIZATION OF SCIENTIFIC KNOWLEDGE AND REMOTE ACCESS TO EDUCATIONAL RESOURCES

Anna Georgieva

Sofia University "St. Kliment Ohridski" – Faculty of Educational Studies and the Arts (FESA),
Republic of Bulgaria, ag@uni-sofia.bg

Abstract: The increasing use of computers and electronic platforms with educational resources is gradually necessitating a drastic change in access to scientifically correct information and in the processes of teaching and learning at all ages and educational levels/structures. The article examines aspects that seem unrelated at first glance, but in fact build the overall mechanism of this change. The content of national normative documents is commented on, in which the normative requirement for providing in electronic form of text documents with scientific content is laid down. Digitalization of scientific knowledge is also necessary through the publication of rigorous scientific content in electronic platforms and electronic lecture courses in universities. Emphasis is placed on higher visibility and the ability to cite scientific publications in electronic form, available in digital journals. But is this higher numbers of citations due to their higher scientific qualities or easier access to them electronically? The article also emphasizes the gradual reduction of the numbers of information sources printed on paper, at the expense of easier multiplication of the content by sending it in electronic form/file. Attention is paid to the changed function of libraries, in which available information resources can be found less often in one physical place, as well as when describing electronic scientific publication from electronic journals and platforms in library catalogs, if they are not submitted and included in the library list. There is a link to digital collection with rare editions and to the official website of the National Library "St. St. Cyril and Methodius" (Bulgaria). The electronic sites are also commented, in which all or part of the content of the electronic version of the educational resources (cognitive books, textbooks in various subjects) are presented, which are used in the compulsory preschool and school education and until recently were offered only in print/paper type. Emphasis is also placed on the possibilities for copyright protection and control over the unregulated distribution of scientific publications and works in electronic form. The exhibition also includes a link to the relevant Internet address of the locations of digital collections with scientific databases – various libraries and platforms used in education. Links to databases with free educational resources are also offered. If the reader follows all the links available in the article, it will turn out that he has access to a very large and varied in content volume of digitized sources with scientific knowledge and electronic resources that allow their use through remote access.

Keywords: electronic version of the educational resources, digitalization of scientific knowledge, remote access to educational resources

ДИГИТАЛНА ТРАНСФОРМАЦИЯ В ОБРАЗОВАНИЕТО - ДИГИТАЛИЗИРАНЕ НА НАУЧНОТО ПОЗНАНИЕ И ОТДАЛЕЧЕН ДОСТЪП ДО ОБРАЗОВАТЕЛНИ РЕСУРСИ

Анна Георгиева

Софийски университет „Св. Климент Охридски“ – Факултет по науки за образованието и
изкуствата (ФНОИ), Република България, ag@uni-sofia.bg

Резюме: Все по-широкото използване на компютри и електронни платформи с образователни ресурси постепенно налагат драстична промяна в достъпа до научно коректна информация и в процесите на преподаване и учене във всички възрастови етапи и образователни степени/структури. В статията се разглеждат аспекти, които на пръв поглед изглеждат несвързани, но всъщност изграждат цялостния механизъм на тази промяна. Коментирани са съдържанието на национални нормативни документи, в които е залегнало нормативно изискването за предоставяне в електронен вид на текстови документи с научно съдържание. Дигитализиране на научното познание се налага и чрез публикуването на строго научно съдържание в електронните платформи и електронните лекционни курсове при обучение в университетите. Поставен е акцент на по-високата видимост и възможност за цитиране на научни публикации в електронен вид, налични в дигитални списания. Но дали този по-висок брой цитирания е заради по-високите им научни качества или заради по-лесния достъп до тях в електронен вид? В статията е поставен акцент и на постепенното намаляване на броя на информационните източници, отпечатвани на хартиен носител, за

сметка на по-лесното мултиплициране на съдържанието чрез препращането му в електронен вид/файл. Обръща се внимание на променената функция на библиотеките, в които по-рядко вече на едно физическо място може да се открият налични информационни ресурси, както и при описването в библиотечните каталози на електронни научни публикации от електронни списания и платформи, ако същите не са подадени и включени в списъка на библиотеката. Посочен е линк към дигитални колекции с редки издания и към официалната електронна страница на Националната библиотека „Св. св. Кирил и Методий“ (България). Коментират се и електронните сайтове, в които е представено цялото или част от съдържанието на електронните варианти на учебните ресурси (познавателни книжки, учебници по различни учебни предмети), които се използват в задължителното предучилищно и училищно образование и до скоро се предлагаха само в отпечатан на хартия вид. Поставен е акцент и на възможностите за защита на авторските права и контрол върху нерегламентираното разпространение на научни публикации и трудове в електронен вид. В изложението е вметена и препратка към съответния интернет адрес на местоположение на дигитални колекции с научни бази данни – различни библиотеки и платформи, използвани в образованието. Предложени са и линкове към бази данни с образователни ресурси със свободен достъп. Ако читателят последва всички налични в статията линкове, ще се окаже, че той има достъп до много голям и разнообразен по съдържание обем от дигитализирани източници с научно познание и до електронни ресурси, позволяващи тяхното ползване чрез отдалечен достъп.

Ключови думи: електронна версия на образователни ресурси, дигитализация на научното познание, отдалечен достъп до образователни ресурси

1. УВОД

Все по-широкото използване на компютри и електронни платформи с образователни ресурси постепенно налага драстична промяна в достъпа до научно коректна информация и процесите на преподаване и учене във всички възрастови етапи и образователни степени/структури.

В българската образователна система до реформата от 2002 г. в училищното обучение по всеки учебен предмет от първи до дванадесети клас имаше одобрен от Министерство на образованието и науката (МОН) един единствен учебен комплект (съдържащ учебник, тетрадки към него; албум, атлас) за обучение по всеки учебен предмет и за всеки от класовете.

За пръв път при реформата от 2002 г. започна да се допускат и има повече от един, одобрени от МОН, учебници за обучение по отделните учебни предмети. Към тях по желание можеше да се разработят някои от темите и учебното съдържание с дигитални ресурси.

През 2017 г. в член 23 от „Наредба № 10 за познавателните книжки, учебниците и учебните помагала“ (Наредба 10, 2017) вече нормативно се описват изискванията към електронния вариант на учебник. Затова всички авторски колективи и издателства в процедурите по поэтапното одобряване на учебниците от 1-ви до 12-ти клас, внесоха в МОН както традиционните, отпечатани на хартия учебници, така и същото учебно съдържание, но в електронен вид – електронен вариант на учебника и учебния комплект (виж Списък на познавателните книжки, учебници и учебни комплекти, 2022). Реално учебникът (на хартия и/или електронен) съдържа научната информация в съответната научна област (роден език, чужд език, математика и др.), която е заложена в учебната програма за този клас по съответния учебен предмет за задължителната общообразователна подготовка и тази научна информация следва да бъде овладяна от всеки ученик. Така че електронната версия/вариант на учебника са първата форма за нормативно признато дигитализирано представяне на научното познание в училищното образование. Често в процеса на присъствено (в училище) обучение, учителят онагледява условието и изпълнението на конкретната учебна задача чрез визуалното им представяне/проектиране на дъската на съответната страница от електронния учебник. В електронния продукт са интегрирани инструменти за навигация – увеличаване на размера, активиране на аудио- и/или видеофайл, придвижване в съдържанието в целия учебник и др.

Електронният вариант на учебниците се оказва много необходима и полезна възможност при обучението от разстояние в електронна среда (ОРЕС), което се наложи като алтернатива и явно предстояща водеща тенденция в сферата на образованието в отделните степени – начален етап, основно, средно и висше образование.

2. ДИГИТАЛИЗИРАНЕ НА НАУЧНОТО ПОЗНАНИЕ

Създаването на все повече информационни източници в електронен формат променя и функциите на традиционната библиотека, в която се каталогизират и са налични на материален носител всички издадени с ISBN и ISSN печатни издания. Публикациите, които са в издания, които не са включени от Националния център за информация и документация (НАЦИД) в „Националния референтен списък на научните издания с

научно редактиране“, и ако в съответната библиотека не е заявено заглавието на това електронно списание, то публикуваните в него статии, не се описват в библиотечните регистри.

Все повече традиционните бази данни, в които се съхраняват книги и научното познание (библиотеки, лични архиви), се дублират в електронен вариант или изцяло съдържанието им се дигитализира – виртуални колекции от документи на реалните физически материални библиотеки. При част от редките и по-стари документи дигитализирането на съдържанието е възможност то да бъде достъпно за читатели/изследователи, без да съществува опасност за физическия носител – старопечатна книга, пергамент, личен бележник или архив на известна личност.

В Националната библиотека „Св. св. Кирил и Методий“ (<http://www.nationallibrary.bg/www/онлайн-ресурси>) в дигиталните колекции с електронни издания са налични следните фототипни издания: лични бележници на видни българи (Васил Левски, Христо Ботев, Георги Раковски), както и дигитално фототипно издание на романа „Под игото“, издаден през 1894 г., с автор Иван Вазов, и др. (НБКМ 2022).

Същата тенденция за съхранение и достъп до дигитализирани бази данни се наблюдава и в Университетските библиотеки, в които в изпълнение на изискване в член 10 от Закона за развитие на академичния състав в Република България, са задължени да публикуват „Рецензиите и становищата ... заедно с автореферата на дисертацията на интернет страницата на висшето училище или на научната организация.“ (ЗРАСРБ 2021). В електронен вид на сайта на съответния университет или и с връзка/препратка към страницата на библиотеката са налични научни публикации от вида студия (обем от 20 до 99 страници) в томовете Годишник и научни статии, отзиви и рецензии за книги от електронните списания, които това висше училище издава.

Научните издания с публикации на преподаватели и докторанти от Софийския университет и Факултета по науки за образованието и изкуствата – Годишник и електронни списания, сборници от научни конференции са достъпни в електронен вид на следните интернет-адреси: Годишници - https://fnoi.uni-sofia.bg/?page_id=5583; Електронни списания - <https://fnoi.uni-sofia.bg/magazine>; Сборник от ежегодната годишна научна конференция https://fnoi.uni-sofia.bg/?page_id=7076.

Списанията, които Великотърновският университет „Св. св. Кирил и Методий“ издава, и всички публикувани в тях статии и студии са достъпни на следния интернет-адрес: journals.uni-vt.bg.

Научните публикации от различни образователни и научни форуми на Русенския университет „Ангел Кънчев“ са налични в електронен вид на следния адрес: <https://www.uni-ruse.bg/science/conferences> и съдържат както сборници в различни научни направления (механика, електронно обучение, педагогика, медицина, ерготерапия), така и научни списания, сборници от международни конференции и сборници с резултати от научни проекти.

От изложеното по-горе се потвърждава теза, че все повече научното познание бива представяно в електронен вид, на интернет-платформи и със свободен достъп. Това позволява по-висока видимост, но са налице и предпоставки за по-трудното му качествено съхраняване за следващите поколения изследователи и за науката като цяло.

Все повече от научните издания се поддържат и в електронен формат, като база данни с отворен достъп или възможност да се прочете съдържанието след абонамент и регистрация на сайта на организацията или изданието. В това отношение и МОН поддържа електронна платформа „Аз-Буки – национално издателство за образование и наука“ (<https://azbuki.bg>), на която в електронен вид са достъпни публикациите и архив на научно-методическите списания: „Педагогика“, „Чуждоезиково обучение“, „Български език и литература“, „Стратегии на образователната и научната политика“ и др. Списанията са реферирани и индексирани, включени са в „Националния референтен списък на съвременните научни издания с научно рецензиране“ на НАЦИД (<https://nrs.nacid.bg/home>). Така електронните публикации дублират и са равнопоставени на тези, отпечатани на хартиен носител – в списание, в книга и т.н.

Електронният формат позволява съдържанието да бъде достъпно по всяко време на денонощието и от всяка точка на света, части от наличната информация да бъде използвана от други изследователи в техни публикации. По този начин научното познание става повече видимо и достъпно, спрямо версията му, отпечатана на хартиен носител. В същото време съществува риск електронен ресурс с отворен достъп да бъде с по-висок брой и процент на цитиране, само защото е по-лесно достъпен, а не заради наистина по-високата му научна стойност.

С масовото въвеждане на софтуер за проверка на авторството на текстове и за противодействие (недопускане) на плагиатство, съществува реален риск от електронната софтуерна програма да бъдат открити и разпознати като „заимстван“ или „аналогичен“ начин на изразяване, непълно или неточно цитиране на текст от използван информационен източник, достъпен онлайн.

Голям обем от строго специализирана научна информация е генериран и наличен в електронен вид в университетските платформи за обучение от разстояние с използване на електронна среда, в които преподавателят в концентриран вид е представил лекционния теоретичен материал, по всяка от темите. Това учебно съдържание е извлечено от съдържанието на много различни информационни източници – български и чуждестранни, съвременни и в ретроспективен план – за развитието на съответния научен проблем. Част от информацията вече се приема за безспорна „научна истина“ и все по-рядко в текстовете има позоваване на реалния първоизточник, в който е била публикувана тази информация за пръв път.

В създаването от преподаватели, студенти и ученици презентации или краен продукт за презентиране на резултати от творческа задача или научен проект по поставен проблем, за онагледяване се използват визуални материали, налични в интернет пространството със свободен достъп, както и в платени платформи – като Шътърсток (Shutterstock - <https://www.shutterstock.com>), от която са висок процент от визуалните елементи в издадените учебници и учебни помагала. Системите за засичане на еднаквост в два документа (плагиатство) веднага биха открили и разпознали това съвпадение, биха сигнализирали за наличие на нередност. А създателят на документа – текстов файл или пауър пойнт презентация (PowerPoint), не винаги може коректно и в съответното пространство – слайд, да отбележи позоваването на източника на този визуален компонент.

При научни публикации в електронен вид много по-трудно може да се спазват правата на автора, както и да се проследи или ограничи безконтролното разпространение на файла, когато един потребител регламентирано е получил достъп до него (има абонамент за платформата, заплатил е такса), но има възможност изтегленият и запазен на компютъра му файл да бъде препращан до още много потребители.

Аналогичен е и случаят със сканирани книги, които могат да бъдат принтирани – отново върнати в книжен формат, или споделяни във виртуални библиотеки и препращани на много други потребители, качвани в електронни лекционни курсове без знанието на автора на сканирания първоизточник. Това действие има своето обяснение – студентите да могат да се запознаят в оригинал с идеите на автора, а не чрез интерпретацията им от преподавателя. Част от ценните, но строго тясноспециализирани научни издания се отпечатват в малък тираж, защото не биха предизвикали интерес у широк кръг читатели и респективно – не биха се продавали добре в разпространителската мрежа на книжарниците.

Затова и университетските издателства предпочитат да създават електронни каталози със заглавията на научните книги и издания, които предлагат (<https://unipress.bg>).

3. ОТДАЛЕЧЕН ДОСТЪП ДО ОБРАЗОВАТЕЛНИ РЕСУРСИ

В сферата на предучилищното и училищното образование също все повече се залага на дублирането на учебните издания – познавателни книжки, учебници, учебни помагала, както отпечатани на хартия, така и в електронен вариант. Повечето от издателствата, специализирани в сферата на образованието, на сайтовете си предлагат закупуване на абонамент за електронния вариант на ресурса (изд. „Клет България“ (<https://klett.bg>), изд. „Просвета“ (<https://prosveta.bg>), изд. „Слово“ (<http://izdatelstvo-slovo.com>) и др..

В официалната страница на Министерство на образование и науката (<https://www.mon.bg/bg/100428>) също са представени линкове за достъп до електронно четимите учебници по всички учебни предмети и за всички класове.

Електронният вариант на учебници и учебни помагала позволява оптимизиране на издаваните и отпечатвани на хартия тиражи, само до броя на постъпила заявка за конкретно издание. На сайта на издателството са достъпни и „Годишните тематични разпределения на учебния материал“ по седмици, представени в електронната версия на методическото ръководство „Книга за учителя“ към съответния учебен комплект. Файлът позволява да се редактира, да се допълват данни за конкретното училище, в което ще бъде използвано/представено това разпределение от конкретния учител.

В официалната страница на МОН са обособени отделни секции, в които се съдържа електронна версия на текста на нормативни документи – Закони, Правилници, Наредби, Учебни програми, които могат да бъдат представени и достъпни за педагогическите специалисти при всяка последваща редакция – актуализиране, допълнения, утвърдени нови, с които се отменя до сега действащата версия на този документ.

Ценен образователен ресурс са събраните и достъпни на страницата на МОН учебни материали, свързани с: прилагане на компетентностния подход (<https://mon.bg/bg/100770>); дигитални колекции с учебни материали, създадени от учители по различни учебни предмети (Национална електронна библиотека за учители – <https://e-learn.mon.bg>); каталог с образователни ресурси със свободен достъп (<https://oer.mon.bg/s/oer/page/welcome>), част от които са налични в интернет сайтове на създатели на електронно съдържание и образователни организации (виж фиг. 1)

Фигура 1. Интегрирани електронни ресурси в платформата „Онлайн каталог на МОН с образователни ресурси със свободен достъп“ (<https://oer.mon.bg/s/oer/page/welcome>) - 10 500 броя

Своите ползи има обединяването в една база данни на интернет-адреси, в които има разнообразно образователно съдържание, чрез достъпа до което учениците могат да упражняват и затвърдяват знанията си, а учителите могат да използват в процеса на обучение, за да повишат мотивацията на обучаемите и да предложат разнообразна форма за представяне на учебното съдържание. Стартиралата като частна инициатива иновативна платформа с по-кратко и разбираемо обяснение на учебно съдържание - „Уча.се“ (<https://ucha.se>) (с над 24 000 видео-урока, тестове), се превърна вече в използвана и от учителите в процеса на училищно обучение по различни учебни предмети. Дигиталните образователни ресурси съдържат разнообразни по формат дидактични материали: работни листове, дидактични игри, тестове, аудио и видеофайлове, видео-уроци. Някои интернет страници позволяват да се избере език (български, немски, испански, гръцки, руски), на който да се визуализира съдържанието (<https://playmathematics.com>). Това би било в помощ за прилагане на междупредметни връзки, както и за усъвършенстване на знания и умения по изучаван чужд или за поддържане степента на владеене на роден език, който не е приоритетен в новата социална среда (при ученици бежанци или мигранти). Значителен обем от дигиталните ресурси съдържат задачи за прилагане на знания за граматиката и правописа по български език, за проверка на четене с разбиране (<https://pretvoritel.com>). В някои от задачите изпълнението изисква допълване на пропусната буква – първа, последна, ортограма в думи, с разлика между изговор и правопис. В други ресурси за изпълнението на задачата се ползва маркиране на един от предложените варианти за отговор или влачване с мишката на компонент – картонче с отпечатана дума, наслагване на част от пъзел. В отделна секция са обособени аудиозаписи на текстове, които се изисква ученикът да се запише под диктовка, както е наличен и отпечатан вариант на текста, който да се използва за (само)проверка на правилността на изпълнението. В сайта на МОН са налични и електронни учебни материали за подпомагане на учениците със СОП и за реализиране на „Приобщаващо образование“ (<https://mon.bg/bg/100379>) в отделните степени и с различния контингент ученици – с изявени дарби, за развитие и изява на интересите и на способностите в различни сфери, за деца мигранти, както и за такива от етнически малцинства. Дигитализираното учебно съдържание позволява информацията да бъде подавана и възприемана чрез повече канали и в този процес да участват повече сетива – зрение, слух, двигателна реакция (маркиране на отговор, писане с клавиатура). Това е особено необходимо при подпомагане на ученици със СОП, за които „като задължителна част от индивидуалния образователен план на детето да се включват следните моменти (направления): подготвителен етап, който е насочен към работа върху зрителните възприятия, зрителното внимание и памет; развитие на зрителния контакт; развитие на слуховото възприятие; ... развитие на импресивна и експресивна реч; обогатяване на активния речник; работа, свързана с корекция на отделни компоненти на езика; развитие на уменията за писане и четене;... (Шапкова 2020: 128). Безспорно терапевтично-корекционното въздействие дава много по-добри резултати, когато се работи фронтално, чрез пряко взаимодействие (жив контакт) с ученика/детето със СОП и това дигитално съдържание, както и начинът на изпълнение на дейностите, се контролират и коригират от специален педагог. Наличните дигитални ресурси за обучение позволяват всеки учител и ученик да имат достъп до разнообразно представяне на учебно съдържание, което е обект на изучаване в общообразователната подготовка в училищното обучение. Чрез използването на дигитални ресурси може да се приложи диференциран подход за работа с по-бавно справящи се ученици или за надграждане и поддържане на мотивацията за учене на ученици с изявени способности и интереси в определена научна област.

4. ЗАКЛЮЧЕНИЕ

От изложението в статията могат да се изведат някои констатации.

Дигитализирането на научното познание все повече дублира или напълно замества отпечатването на хартиен носител на научни публикации – книги, студии, статии, доклади, учебници.

Позиционирането на тези ресурси с научно съдържание на много и различни места в интернет-пространството (различни сайтове и адреси, различни сървъри) всъщност представлява опасност за систематичното им представяне и запазване за поколенията на научното познание в различни сфери.

Променя се функцията на традиционните библиотеки – от физическо място за съхранение и достъп до печатни издания, вече все-често в библиотеките има обособени масиви с електронни бази данни – дигитални колекции и електронни книги, автореферати на дисертационни изследвания, достъп до електронни бази данни – JSTOR, EBSCOhost, CEEOL, HeinOnline, Reaxys, APS Physics, AIP Publishing, Sketch Engine и др. (УБ 2022).

Все повече от издателствата на научна и учебна литература предлагат достъп и продажба на електронна версия на учебниците по различни учебни предмети за училищното образование, както и на познавателните книжки за предучилищното образование. Но оптималното формиране на уменията за четене и писане, както и за упражняване/затвърдяване на знания и умения от учениците изискват самостоятелна работа и писане върху материален носител на хартия. Така че дигиталните ресурси могат да подпомагат, но биха оцетили ученика, ако единствено в електронен вид се използват образователните материали.

Дигитализирането на научното познание и на образователните ресурси следва да отчита освен безспорните предимства, но и потенциалните рискове за качествено им запазване в автентичен вид.

ЛИТЕРАТУРА

Аз-Буки (2022). „Аз-Буки – национално издателство за образование и наука“ <<https://azbuki.bg>> (последно посетен на 24.01.2022г)

НЕБУ (2022). „Национална електронна библиотека на учителите“ – София, официална страница на МОН <<https://e-learn.mon.bg>> (последно посетен на 24.01.2022г)

ЗРАСРБ (2021). Закон за развитие на академичния състав в Република България, София, МОН, Обн. ДВ. бр.38 от 21 Май 2010г., изм. ДВ. бр.81 от 15 Октомври 2010г., изм. ДВ. бр.101 от 28 Декември 2010г., изм. ДВ. бр.68 от 2 Август 2013г., изм. и доп. ДВ. бр.30 от 3 Април 2018г., изм. ДВ. бр.17 от 26 Февруари 2019г., изм. ДВ. бр.17 от 25 Февруари 2020г., доп. ДВ. бр.21 от 12 Март 2021г. <<https://lex.bg/en/laws/ldoc/2135680028>> (последно посетен на 24.01.2022г)

ИСЕО (2022). Информационна система за електронно обучение на Министерство на образованието . София, официална страница на МОН. <edu.mon.bg > <<https://oer.mon.bg/s/oer/page/welcome>> (последно посетен на 24.01.2022г)

Наредба № 10 (2017). *Наредба № 10 от 19 декември 2017 г. за познавателните книжки, учебниците и учебните помагала* Обн. ДВ. бр.102 от 22 Декември 2017г., изм. и доп. ДВ. бр.35 от 24 Април 2018г., изм. ДВ. бр.26 от 29 Март 2019г., изм. и доп. ДВ. бр.39 от 28 Април 2020г. <<https://www.lex.bg/bg/laws/ldoc/2137179113>> (последно посетен на 24.01.2022г)

НБКМ (2022). Национална библиотека „Св. св. Кирил и Методий“ - дигитални колекции <<http://www.nationallibrary.bg/www/онлайн-ресурси>> (последно посетен на 24.01.2022г)

НРССНИР (2022). Национален референтен списък на съвременните научни издания с научно рецензиране на НАЦИД <<https://nrs.nacid.bg/home>> (последно посетен на 24.01.2022г)

Списъци ... (2022). Списъци на познавателни книжки, учебници и учебни комплекти, които могат да се ползват в системата на предучилищното и училищното образование. София, МОН, <<https://mon.bg/bg/100528>> (последно посетен на 24.01.2022г)

УБ (2022). Университетска библиотека „Св. Климент Охридски“ <<http://libsu.uni-sofia.bg:81/UB>> (последно посетен на 24.01.2022г)

Шапкова, П. (2020). Подходи за личностно развитие, подкрепа и приобщаване при деца със синдром на Даун. София, Университетско издателство „Св. Климент Охридски“